dienstGezondheid &Jeugdzhz

Karel Lotsyweg 40
Postbus 166, 3300 AD Dordrecht
t 078 770 8500 f 078 770 8501
e info@dienstgezondheidjeugd.nl
w www.dienstgezondheidjeugd.nl

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
in de regio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT / 1903923	Datum 18 november 2019
Onderwerp Zienswijze financiële solidariteit en afbouwregeling	Bijlage(n) 1	Behandeld door/telefoonnummer P.J. Kadee / 078 – 770 8500

Geacht College,

Toen de gemeenten in 2015 aan de lat stonden om de jeugdhulp te organiseren, wisten we nog weinig. We hadden nauwelijks zicht op aantallen, we wisten niet wat het zorggebruik per gemeente of in de regio was, en de verdeelsleutel en de hoogte van het rijksbudget waren onduidelijk. Er was een wens om gezamenlijk op te trekken en risico's te delen. Zo is de financiële solidariteit begonnen. In 2017 is deze wijze van samenwerking met nog eens twee jaar verlengd, tot en met 2019.
We zijn nu vijf jaar verder met de decentralisatie. Jaren waarin we ervaring hebben opgedaan, cijfers hebben verzameld en jaren waarin we van 17 gemeenten terug zijn gegaan naar 10 gemeenten. Nu staan we opnieuw voor een keuze om te bepalen hoe we de solidariteit vanaf 2020 vorm willen geven.

Het algemeen bestuur van de GR dienst Gezondheid & Jeugd heeft de afgelopen maanden veelvuldig met elkaar gesproken over de solidariteit. Het algemeen bestuur is tot de conclusie gekomen dat er in Zuid-Holland Zuid nog steeds de wil is om samen te werken op inkoop en met de Stichting Jeugdteams ZHZ. Dit is ook in lijn met de plannen die Minister de Jonge onlangs ontvouwde om het jeugdhulpstelsel aan te passen. Onze regio hoeft hierin weinig te veranderen, aangezien we al gezamenlijk beleid hebben en gezamenlijk inkopen. Wel wil het algemeen bestuur veranderingen in de financiële solidariteit: de wijze waarop we achteraf met elkaar afrekenen.

Daarnaast heeft een aantal gemeenten aangegeven dat zij bij het maken van afspraken over beëindiging van de solidariteit ook de vrijheid willen krijgen een deel van de jeugdhulpmiddelen zelf in te kunnen zetten als alternatief voor de inzet van jeugdhulp via de aanbieders in de regionale zorgmarkt. Het AB heeft zich uitgesproken dat zij tegelijkertijd met het besluit over de solidariteit hierover een besluit neemt zodanig dat elke gemeente dit kan toepassen.

Verzoek tot zienswijze
De raden hebben in 2013, toen de kaders voor het Beleidsrijke Transitie Arrangement (BRTA) werden meegegeven, unaniem aangegeven solidair te willen zijn op inkoop en op financiën. De financiële solidariteit is vervolgens verwerkt in de Bijdrageverordening. Het algemeen bestuur is bevoegd om deze verordening te wijzigen. Daarom wordt u als gemeente nu gevraagd om uw standpunt met betrekking tot de financiële solidariteit als zienswijze kenbaar te maken.

In deze brief willen wij u informeren over het voorgenomen besluit dat op 14 november jl. door het algemeen bestuur genomen is over de financiële solidariteit en verzoeken u na afstemming met uw raad om voor 3 februari 2020 uw zienswijze hierover kenbaar te maken. Het AB verzoekt u tevens zich uit te spreken over de wenselijkheid van een verzekering zoals omschreven als het verzekeringsmodel in het voorstel of het creëren van voldoende reserves/weerstandsvermogen. Het algemeen Bestuur zal uw zienswijze meenemen in zijn definitieve besluitvorming op 5 maart 2020. Het is mogelijk om lopende het jaar besluiten te nemen die met terugwerkende kracht voor het gehele jaar 2020 gelden. Na besluitvorming wordt indien nodig de procedure gestart om de Bijdrageverordening aan te passen.

In de bijlage treft u een uitgebreid voorstel aan, met daarin informatie over verschillende varianten om volledig, niet of deels solidair te blijven.

Het algemeen bestuur heeft het volgende besluit genomen:

Ontwerpbesluit

1. Het algemeen bestuur is voornemens om de kostenverrekening van de (regionale) jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2020 te wijzigen conform onderstaand voorstel:

    a. Serviceorganisatie Jeugd ZHZ verrekent de kosten voor regionale jeugdhulp (behoudens de apparaatskosten van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en de kosten van stichting Jeugdteams ZHZ[1]) op basis van het profijtbeginsel (= werkelijk verbruik) per gemeente.

    b. Serviceorganisatie Jeugd ZHZ neemt hierbij een afbouwperiode van 3 jaar in acht, waarbij gemeenten in 2020 voor 80% solidair zijn, in 2021 voor 50% solidair zijn en in 2022 voor 20% solidair zijn. Vanaf 2023 zijn gemeenten niet meer financieel solidair.

    c. Tegelijkertijd met bovengenoemde aanpassing van de solidariteit zal een besluit worden genomen over een nog uit te werken voorstel dat gemeenten in 2020 de gelegenheid biedt een deel van de jeugdhulpmiddelen (bijdrage aan de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ) zelf in te kunnen zetten voor jeugdhulp als alternatief voor de inzet van jeugdhulp via de aanbieders in de regionale zorgmarkt (hierna: voorstel middelen naar de voorkant)

2. Serviceorganisatie Jeugd ZHZ verwerkt de effecten van de ingroei naar het profijtbeginsel-model in de geactualiseerde bijdragenstaat per gemeente van de 1e bestuursrapportage 2020, nadat het algemeen bestuur zo nodig de geactualiseerde Bijdragenverordening heeft vastgesteld.

3. Overwegende dat dit voornemen wijziging van het principe van de volledige solidariteit inhoudt, legt het algemeen bestuur dit voornemen voor aan de gemeenteraden met het verzoek hun standpunt (via een zienswijzeprocedure) aan te geven over de nieuwe financieringssystematiek met voorgestelde afbouwperiode.

---

[1] De apparaatskosten van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en de kosten van de stichting Jeugdteams ZHZ worden op de huidige/oude regels verrekend met de gemeenten.

dienst Gezondheid & Jeugd zhz

Waarom we de financiële solidariteit willen aanpassen
We willen als gemeenten de transformatie binnen de jeugdhulp en in het sociaal domein versnellen. Wanneer we niets doen, zullen de kosten namelijk verder stijgen. Dit is overigens uitgebreid opgenomen in de omdenknotitie en de besluitvorming daarover. De transformatie is in essentie erop gericht om te normaliseren, hulp en ondersteuning laagdrempelig(er) te maken en 'meer naar de voorkant' te bewegen. Dit moet leiden tot vroegsignalering, het (deels) vervangen van zware hulp en ondersteuning door lichtere vormen en meer eigen kracht, en daardoor –op (langere) termijn- lagere kosten. Doordat elke gemeente anders is, is ook deze transformatie verschillend. De huidige financiële solidariteit is gebaseerd op uitgangspunten, die voor elke gemeente gelijk zijn. Ook worden gemeenten die financieel goed presteren niet beloond. Dit alles zit innovatie, lokaal maatwerk en lokale investeringen in de weg. De wijze van solidariteit moet daarom passend worden gemaakt aan de behoeften die de gemeenten hebben, zodat de weg naar een eigen lokaal beleid en meer lokale grip nog meer open ligt.

Volledig solidair of niet solidair; een tussenvariant is niet wenselijk
Gezien de inhoudelijke behoeften van gemeenten en de grote financiële verschillen tussen gemeenten onderling is volledige financiële solidariteit niet meer houdbaar.

Een tussenvorm van solidariteit op bepaalde vormen van zorg zorgt voor ongewenste effecten. We hebben scenario's laten onderzoeken, waarin we op minder zorgproducten zoals alleen op de zware vormen zoals LTA-zorg, gesloten plaatsingen en residentiële zorg solidair zijn. Dit zijn vormen van zorg die onvoorspelbaar kunnen zijn, moeilijk beïnvloedbaar zijn en hoge kosten met zich meebrengen. Gemeenten met een relatief grote zwakkere sociale populatie doen -relatief gezien- een groter beroep op deze zwaardere zorgvormen, waarvoor zij ook meer rijksmiddelen ontvangen. Andersom doen gemeenten, die relatief minder ontvangen in de algemene uitkering, over het algemeen een beperkter beroep op de zwaardere zorgvormen. Er ontstaan dan ongewenste financiële effecten, als we solidair blijven op de zwaardere zorgvormen. Immers, de "zwakkere" gemeenten ontvangen en meer Rijksmiddelen en kunnen een groter beroep doen op de solidariteit (i.c. regiogemeenten betalen mee aan de zwaardere zorgvormen) en vice versa.

Daarom heeft het algemeen bestuur een voorgenomen besluit genomen om de financiële solidariteit af te schaffen.

Afbouwregeling
De verschillen tussen gemeenten, die bij afschaffing van de financiële solidariteit voordeel of juist nadeel hebben, zijn groot. Het Algemeen Bestuur heeft hiervoor oog. Daarom is in het voorgenomen besluit een afbouwregeling opgenomen van 3 jaar om de nadeelgemeenten tegemoet te komen. Zo kunnen gemeenten zich financieel en inhoudelijk voorbereiden op deze andere wijze van afrekening.

dienst Gezondheid & Jeugd zhz

Gesprek in uw raad

Samenwerking tussen tien gemeenten vraagt om vertrouwen en oog voor elkaars belangen en standpunten. De wethouders in het algemeen bestuur hebben hierin een gezamenlijke afweging moeten maken, waarvan het voorgenomen besluit tot afschaffing van de solidariteit met een afbouwperiode van 3 jaar de resultante van is. Voor nadeelgemeenten is dit een spannend besluit. In euro's gaan deze gemeenten er soms fors op achteruit. Maar op inhoud krijgen zij de mogelijkheid om de omdenknotitie een lokale en eigen invulling te geven. Ter ondersteuning hierbij is het aanjaagteam operationeel. Het aanjaagteam is ingesteld om alle gemeenten te ondersteunen bij het vormgeven van hun lokale beleid en de transformatie aan te jagen in onze hele regio. Geen enkele gemeente staat er dus alleen voor.
Wij vragen u om in uw raad hier het goede lokale gesprek over te voeren en uw standpunten kenbaar te maken in uw zienswijze, zodat het algemeen bestuur op 5 maart 2020 de standpunten van alle gemeenten in zijn definitieve besluitvorming kan meenemen.

Met vriendelijk groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid en Jeugd,
de secretaris, de voorzitter,

K.J. van Hengel H. van der Linden